



Міністерство освіти і науки України  
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний  
університет імені К. Д. Ушинського»  
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців  
соціономічної сфери

# **РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ  
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ  
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

**ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:**

**Черненко Наталія Миколаївна** - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

**Соловейчук Олена Максимівна** – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»  
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

**Рецензенти:**

**Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya)** - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

**Осіпова Тетяна Юріївна** - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

**Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти:** збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

(картка «особисте») від грабіжників! Комфорт, швидкість і індивідуальність - кращі ліки (картка «ліки») від депресії в мегаполісі!»

Ігрові методики не слід сприймати лише як розважальний елемент – у системі занять вони мають важливе значення, сприяють розвитку мовленнєвої культури студентів, активізуючи й збагачуючи їхній словниковий запас, формуючи навички правильної, гармонічної побудови висловлення, посилюють його образність.

#### **Список використаних джерел:**

1. Вітюк В. В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів до роботи в Новій українській школі. *Acta Paedagogica Volyniensis*. 2024. №3. С. 3–8.
2. Дубасенюк О. А., Семенюк Т. В., Антонова О. Є. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності: Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-т, 2003. 192 с.
3. Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф. Педагогічна майстерність. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
4. Савченко О. Я. Компетентнісний підхід як чинник якості професійної підготовки майбутнього вчителя. *Формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у навчальному процесі: теоретичні аспекти: Дайджест 1*. Донецьк : Каштан, 2011. С. 15–22.

**ІНОЗЕМЦЕВ Сергій Анатолійович**

### **ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПОЗАШКІЛЬНУ ОСВІТУ: ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ**

**Анотація.** Сучасні екологічні виклики потребують термінового реформування підходів до екологічного виховання дітей, особливо в умовах позашкільної освіти. Нами досліджено ефективні методи та підходи до інтеграції екологічного виховання у позашкільну освіту. Розглянуто науково-методичні аспекти формування екологічної компетентності молодших школярів, описано інтерактивні форми роботи, зокрема проєктну діяльність, екологічні акції та співпрацю з місцевими громадами. Особлива увага приділяється аналізу міжнародного досвіду, а також інноваційним підходам до формування екологічної свідомості дітей.

**Ключові слова:** екологічна компетентність, позашкільна освіта, екологічне виховання, інтерактивні методи, громадське партнерство, природоохоронні заходи.

**Вступ.** Сучасна екологічна ситуація вимагає впровадження якісних освітніх змін, спрямованих на формування у підростаючого покоління відповідального ставлення до довкілля. Позашкільна освіта відіграє важливу

роль у цьому процесі, адже саме в її межах діти отримують змогу поглиблено вивчати екологічні проблеми та безпосередньо долучатися до природоохоронної діяльності [1, с. 23].

Нами розглянуто ефективні педагогічні технології та методи, які сприяють формуванню екологічної свідомості молодших школярів у позашкільних навчальних закладах. Особливу увагу приділено інтегративним підходам, які дозволяють пов'язувати екологічні аспекти з іншими предметами та напрямками виховної роботи.

### **Мета дослідження**

Метою даної роботи є дослідження методів та підходів до інтеграції екологічного виховання у позашкільну освіту, а також аналіз їхньої ефективності у формуванні екологічної компетентності молодших школярів.

### **Теоретичні засади екологічного виховання**

Екологічна компетентність охоплює комплекс знань, навичок та ставлень, які формують екологічно відповідальну особистість. Вона складається з таких компонентів:

- **Когнітивний компонент** – знання про екосистеми, біорізноманіття та глобальні екологічні проблеми [2, с. 45].
- **Ціннісно-мотиваційний компонент** – формування екологічних цінностей та готовності до активної участі у природоохоронній діяльності [3, с. 67].
- **Поведінковий компонент** – застосування набутих знань у реальному житті через участь у екологічних акціях та проектах.

### **Методи інтеграції екологічного виховання у позашкільну освіту**

#### **1. Інтерактивні методи навчання**

- Використання рольових ігор, симуляційних вправ, квестів, екологічних дебатов. Ігрові методи, такі як «Суд над пластиком» і екологічні квести.
- Організація навчальних екскурсій до природоохоронних зон, біосферних резерватів.
- Використання STEM-технологій у дослідженні екологічних процесів [4, с. 89].

#### **2. Проєктна діяльність**

- Реалізація довгострокових екологічних проєктів, таких як створення «зелених класів». » та дослідження рівня забруднення.
- Проведення досліджень стану навколишнього середовища у своєму регіоні та розробка практичних рішень щодо його покращення [5, с. 101].

#### **3. Громадське партнерство**

- Співпраця з екологічними громадськими організаціями, участь у соціально значущих проєктах. Громадські ініціативи, включаючи співпрацю з WWF, організацію фестивалів та залучення бізнесу до екологічних програм.

- Організація екологічних фестивалів, виставок, конференцій за участю школярів та експертів.
- Впровадження волонтерських програм екологічного спрямування [6, с. 112].

**Висновки.** Екологічне виховання у позашкільних закладах є важливим інструментом формування екологічної культури дітей. Використання інтерактивних методів, впровадження проєктної діяльності та співпраця з громадою створюють сприятливі умови для розвитку екологічної компетентності молодших школярів. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку інтегрованих освітніх програм, що поєднують екологічне навчання з іншими дисциплінами.

**Список використаних джерел:**

1. Гончаренко С.У. Екологічне виховання молодших школярів. Київ: Освіта, 2023. – 245 с.
2. Ковальчук Т.В. Екологічні цінності у навчанні молодших школярів. Львів: Світ, 2021. – 198 с.
3. Іваненко П.О. Екологічна культура у школі. Київ: Видавничий дім "Школа", 2022. – 312 с.
4. OECD. Environmental Education: International Experiences and Strategies. Paris: OECD Publishing, 2021. – 274 с.
5. Проект "Екологія і ми". Методичні рекомендації для позашкільної освіти. Вінниця: Нова книга, 2023. – 128 с.
6. Петренко І.М. Інноваційні підходи до екологічного виховання. Одеса: Фенікс, 2020. – 156 с.

**КАМЕНЧУК Тетяна Олегівна**

**РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ БЕЗПЕКИ  
ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ**

Уроки безпеки життєдіяльності (БЖД) є невід'ємною частиною шкільної навчальної програми. Однак вивчення цієї теми може стати монотонним та нудним для дітей. Як уникнути монотонії занять та розвивати творче мислення учнів на уроках БЖД?

Творчість -це здатність думати не стандартно, знаходити несподівані рішення проблем і творчо підходити до вирішення проблем. Розвиток творчого мислення учнів у класах важливий для їх подальшого розвитку та успішної адаптації в сучасному світі.

Ми розглянемо кілька методів та підходів, які допоможуть вчителям диверсифікувати уроки БЖД та стимулювати творче мислення учнів, захопити їх процес навчання та мотивувати їх до наступних творчих підходів.

|                                                                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>ДОННИКОВА Ірина Анатоліївна</b> Креативність в контексті<br>людинотворчої місії освіти                                                   | 119 |
| <b>ДРАЗІНА Євдокія Володимирівна</b> Розвиток креативності у<br>технологічних інноваціях сфери фізичної культури та спорту                  | 122 |
| <b>ДУ Цзіні</b> Практика та дослідження розвитку творчості в образотворчому<br>мистецтві                                                    | 125 |
| <b>ДУБОВИЙ Захар Сулейманович</b> Розвиток креативності через сучасні<br>вокальні техніки: експериментальний підхід                         | 130 |
| <b>ДУЩЕНКО Ольга Сергіївна</b> Розвиток креативності як необхідна умова<br>підготовки майбутніх учителів                                    | 134 |
| <b>ДЬОМІНА Тетяна Олександрівна</b> Формування наукової творчості у<br>здобувачів вищої освіти з біомедичної інженерії                      | 139 |
| <b>ДЯЧОК Дмитро Олександрович</b> Креативність при викладанні сучасних<br>інформаційних технологій                                          | 143 |
| <b>ZAKALYK Halyna</b> Creative Methods And Creative Approaches In The<br>Practical Activities Of Medical Students                           | 146 |
| <b>ЗДІР Дарина Русланівна</b> STEM-проекти як засіб розвитку креативності<br>у молодших школярів                                            | 151 |
| <b>ЗЕНЧЕНКО Тетяна Федорівна</b> Комунікативна компетентність —<br>основа конструктивної комунікації: інноваційний вимір                    | 154 |
| <b>ЗОЗУЛЯК-СЛУЧИК Роксоляна Василівна</b> Розвиток креативності<br>майбутніх фахівців соціальної сфери в освітньому процесі ЗВО             | 156 |
| <b>ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна</b> Роль STEM-освіти у розвитку<br>креативності й інноваційного мислення здобувачів освіти                    | 160 |
| <b>ІВАНОВА Олена Сергіївна</b> Психологічні механізми розвитку<br>креативності як ресурсу інноваційної діяльності                           | 163 |
| <b>ІВЛІЄВА Ольга Михайлівна</b> Реалізація креативного підходу при<br>підготовці вчителів математики                                        | 168 |
| <b>ІГНАТЕНКО Сузанна Олександрівна</b> Креативність вчителя фізичної<br>культури у проведенні рухливих ігор                                 | 172 |
| <b>ІЛАСОВ Олександр Олександрович</b> Використання ігрових методик для<br>розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти               | 175 |
| <b>ІНОЗЕМЦЕВ Сергій Анатолійович</b> Інтеграція екологічного виховання<br>у позашкільну освіту: ефективні методи та підходи                 | 179 |
| <b>КАМЕНЧУК Тетяна Олегівна</b> Розвиток креативного мислення на<br>уроках безпеки життєдіяльності                                          | 181 |
| <b>КАРПОВА Ірина Гораційвна</b> Теоретичні основи творчості у<br>креативному розвитку особистості засобами соціально-виховній<br>діяльності | 184 |
| <b>КАСЯРУМ Сергей Олегович</b> Розвиток креативності здобувачів вищої<br>освіти у процесі навчання фізико-математичних дисциплін            | 189 |